

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1869. év szeptember hó 26, 27 és 28-ik napjain M.-Keresztesen tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1869. év szeptember hó 26, 27 és 28-ik napjain M.-Keresztesen tartotta meg — főtisztelendő **Kun Bertalan** szuperintendens és nagym. idősb **báró Vay Miklós** főgondnok úr ő excellenciája kettős elnöklete alatt — őszi közgyűlését, az egyházmegyék képviselői, s ez ünnepélyes alkalomra nagyszámmal egybegyűlekezett minden rendű s rangu buzgó hitsorsosok jelenlétében és közremunkálásával.

Az egyházmegyék képviselői voltak:

Az abauji egyházmegyéből:

Dr. Ferenczy József, esperes,
Kérészy Mihály, alsó-vadászi
Fodor Pál, vilmányi
Batta József, kéri lelkészek.

Az alsóborsodi egyházmegyéből:

Prágay Lajos, esperes,
Vattay Sándor, s.-keresztúri
Bornemisza József, m.-keresztési
Nyilas Samu, miskolci
Apostol József, szirmai
Tamkó Ferenc, m.-keresztési lelkészek.

Szathmáry Király Pál, segédgondnok,
Báró Vay Béla, tanácsbíró.

Az alsózempléni egyházmegyéből:

Kőrösy István, esperes,
Anti János, tályai
Zitás István, szadai lelkészek,
Hegedűs László.

Ifj. báró Vay Miklós, segédgondnok,
Báró Vay Sándor,
Szabó Lajos,
Bódogh Károly,
Szakácsy Dániel, tanácsbírók.

A felsőborsodi egyházmegyéből:

Molnár József, esperes,
Bodnár András, berentei
Tóth Menyhért, kápolnai
Apostol Mihály, varbói lelkészek.

Ragályi György, segédgondnok,
Fekete József,
Ozdi Sturmman György, tanácsbírák.

A felsőzempléni egyházmegyéből:

Laky András, esperes,
Dudás Lajos, kazsui
Rásky Lajos, zempléni lelkészek.

Pilissy Zsigmond, tanácsbíró.

A gömöri egyházmegyéből:

Török József, esperes,
Szentpétery Sámuel, pelsőci
Tóth Samu, serkei lelkészek.

Ragályi Ferdinánd, segédgondnok,
Ragályi Miksa,
Csider Károly, tanácsbírák.

A tornai egyházmegyéből:

Lovass Sámuel, esperes,
Kody Dániel, komjáthi lelkész.

Lovász Miklós, segédgondnok.

Az unghi egyházmegyéből:

Szabó András, esperes,
Német Imre, nagydobronyi lelkész.

Bernáth Zsigmond, segédgondnok,
Vékey Sándor, egyházmegyei ügyvéd.

A sárospataki főiskola részéről:

Bihary Imre, közigazgató,
Szivos Mihály, gimnáziumi igazgató,
Kun Pál, gimnáziumi tanár,
Kiss József, képezdei igazgató.

Mocsáry Lajos, világi algondnok,
Kun Dániel, jogigazgató,
Katona Zsigmond, pénztárnok.

Bálint József, fő-, **Misley Károly**, al-, **Apostol József**, rendes- és **Fekete Dezső**, tiszteletbeli világi jegyzők.

S ezeken kívül egyházi ügyeink iránt buzgó részvétellel viseltető több egyházi és világi férfiak.

Jelen gyűlésünk egyik legfontosabb tárgyát képezvén az utóbbi két év alatt rendes lelkészi alkalmazást nyert ifju lelkészeknek szokott ünnepélyes fölavattatása: folyó év szeptember 26-ik napján, vasárnapon, a szokott harang jeladás után, az összes gyűlési és helybeli közönség a templomban gyűlt egybe; holott is a 130. Dicséret 1-ső és 2-ik verseinek buzgó és áhitatos eléneklése után **Biró Antal** szikszói fölavatandó ifju lelkész lépett a szószékbe s **Eféz. II. 19—22-ik** verseinek, mint fölvett alapigéinek nyomán, alkalmi beszédet tartott, körvonalozván a külső veszélyes akadályokat és megtámadásokat, melyek a vallásos erényes élet fejlesztésére kártékony befolyással hatnak, hogy azoknak kikerülése vagy eltávoztatása által, a hit szolgái, az Urnak örökségével hiven sáfárkodóknak találtassanak; szölván arról is: hogy ama veszélyes megtámadások elhárítására nézve

micsoda eszközöket kelljen használnunk. Az egyházi beszéd bevégeztével a XXVI-ik Zsolt. 8-ik versének eléneklése után, főtisztelendő Kun Bertalan szuperintendens ur foglalá el a szószéket, s főpásztori alkalmoszerű beszédében kimutató: 1) az ostromokat, melyek közt jelenleg a protestantismus áll; 2) azon módokat, melyek által ezen ostromból diadallal menekedhetik. Beszédének zárszavát kiválólag a felavatandó ifju lelkészekhez intézvén: fölhívá őket, hogy mielőtt ez ünnepélyes cselekvény rajtuk végrehajthatnék: szálljanak magukba, vessenek számot tehetségeikkel, benső hivatásukkal; hogy mielőtt esküvel köteleznék magukat a szent hivatal folytatására, a terhekkel is tisztába legyenek, melyeket fontos lelkészi hivatásuk reájok mér, s hogy erre való szilárd maguk elhatározása nyilván való legyen, következő kérdéseket tevő eléjük: 1) ha megvannak-e lelkekben győződve a keresztyén vallás isteni eredetéről, becséről s minden más vallást meghaladó voltáról? 2) benső kivatásukat követve tiszta lélekkel vállalják-e föl a sok teherrel s nagy felelősséggel járó hivatalt? 3) készek-e esküvel is pecsételni, hogy a keresztyén vallás tanait, minden megelegyítés nélkül, az igaz s tökélyesbülő protestáns egyház elvei szerint hirdetik, s a szerint kívánnak is élni? Mely kérdésekre midőn az ifju lelkészek benső teljes elhatározódást s mély megindultságot tükröző arccal mindnyájan hallható szóval igenlőleg feleltek: a főpásztor Isten áldó kegyelmét kérte reájok, hogy nevelje őket a hitben, reményben és szeretetben, s legyenek hívek mind haláláig!

Ezek után a jegyzői kar által bizonyítványaik olvastattak föl, mialatt a nevezettek egyen-egyen fölállva, magukat a keresztyén gyülekezetnek bemutatták. Kik is névszerint következők:

Kody Benő ládházi, Tóth Dániel emódi, Farkas József harsányi, Bornemisza Ábrahám bátki, Hegedüs Endre lasztoméri, Berzeviczy Endre báji, Vitányi Miklós kaki, Péderi Ferenc hernád-szkarósi, Meggyasszay Pál alpári, Vágó István gálocsi, Péter János baksai, Kovács László imolai, Terhes Barna sárospataki, Ábrahám Gyula cécei, Kállay Miklós szondi, Nagy Menyhért tarnóci, Szabó Károly szalókai, Budaházy Sámuel csányi, Bodnár Endre fonyi, Kövér Miklós iskei, Babarék Dániel nagy-ráskai, Szabó Endre palágyi, Vécsey Pál korláthi, Vadász István mályinkai, Ablonczy Pál szuhafői, Vattay István zsolcai, Lipták Bertalan felső-regneci, Mitrovics Gyula hittanár, sárospataki főiskolai, Biró Antal szikszói, Antalfi László szikszói, Bacskay Sámuel minaji és Lengyel László kövecsesi lelkészek, összesen 32-ten.

Ennek megtörténtével a főpásztor fölhívására, az ifju lelkészek együttesen kiállván, a főjegyző által előmondott esküt, a magukra önkénytelenül vállalt lelkészi szent hivatalra ünnepélyesen letették, s erre a „Jövel szentlélek Uristen“ ismert dicséretnek, két első versét megható buzgósággal elénekeltek.

Ekkor következett be a fölavatás ünnepélyes mozzanata. Ezt megelőzőleg, Körösy István alsó-zempléni és Török József gömőri elválasztott, s már esküjüket korábban letett esperesek ünnepélyes fölavattatása hajtattott végre. Melynek megtörténtével a fentnevezett ifju lelkészek, a vének kezeinek fejökre tételével, s a főpásztor által reájuk kért buzgó áldással összesen és mindnyájan fölavattattak. Mely cselekvény végrehajtásával a főpásztor által a gyülekezettel együttesen elmondott buzgó s megható végimával és a 115. Dicséret 1-ső, 2-ik, 3-ik verseinek áhitatos eléneklésével, ezen evagyéliumi szent vallásunk szellemével öszhangzó egyszzerű szent ünnepély befejeztetett.

1. A fölavatást nyert ifju lelkészeknek fölavatásukról szóló okmányaik szabályszerű kiállítására:

Lovass Sámuel tornai esperes, és Lovász Miklós tornai segédgondnok urak elnöklete alatt: Dr. Ferenczy József abauji esperes, Batta József abauji főjegyző s Bálint József egyházkerületi főjegyző urak elnökileg megbizatván; a fölavatási okmányok a fennevezett ifju lelkészeknek, a papi özvegy-árvatár, s a sárospataki főiskolai könyvtár részére járuló illetékek szokott belépti befizetése mellett alakszerűen kiállítatva kiadattak.

A következett napon a nagy számmal egybesereglett gyűlési közönség előtt főtisztelendő szuperintendens ur, buzgó imájában Isten áldó kegyelmét és gyámolító segédelmét

esdvén elkezdendő köztanácskozásunkra, s nagyméltóságu főgondnok ur szokott szívélyes szavakban teljes örömet fejezvé ki, a közügyeink iránt mutatkozó közérdekeltség fölött; a közgyűlés megnyitottnak nyilvánított. Holott:

2. Az egyházmegyék képviselőinek megbízó levelei igazoltaknak tekintettek.

3. A tegnapi napon fölavatott ifju lelkészek fölavatási okmányaik kiadásával megbízott választmány jelentvén, hogy a 32 ifju lelkész által ez alkalommal az egyházkerületi papi özvegy-árvtár részére belépti díj fejében befizettetett 92 frt. 40 kr. a pataki főiskolai könyvtár részére pedig 64 frt. o. 6.

Az érintett összegek, az illető egyházkerületi és főiskolai pénztárnoki hivataloknak átadatni határozottak, s azonnal át is adattak.

4. A vallás- és közoktatási magyar királyi minisztérium folyó évi július hó 9-ikén 7894. szám alatti leiratában egy főreáltanodának az 18^{69/70}-dik tanévben szabad királyi Lőcse városában történt fölállításáról értesítvén: ezzel kapcsolatosan az ezen tanintézetnél előadandó vallási tanok érdekében az ágostai hitvallásu egyházkerületi szuperintendenssel egyetértő intézkedés tételre hívja föl egyházkerületünket.

5. Ugyanazon minisztérium folyó évi július hó 24-én 13,124. szám alatt kelt intézvénye mellett a gimnáziumi rajztanár jelöltek tanképességének megvizsgálására nézve megállapított szabályzatot az illető tanodákkal leendő közlés végett megküldötte.

Ezekre nézve a szükséges intézkedések a főtisztelendő szuperintends úr által már megtétvén, tudomásul vétettek.

6. Ugyanazon minisztérium folyó évi július 6-án 9612. szám alatt kelt intézvényében a folyó évi 654. szám alatti felterjesztésünkre vonatkozólag értesít, miként az egyházkerületünk részére e folyó évre megállapított országos segélyből 3500 forintot a miskolci adóhivatalnál folyóvá tett.

A felosztási arány ellen felhozott aggodalmainkra nézve pedig kijelenti: hogy az egyházkerületeknek joguk van azon segélyezést, még a már fölvevett részletekre nézve is egymás között felosztani.

Miután azon, a magyar királyi minisztérium folyó évi 387. szám alatti rendelvényében megalapított arány, mely szerint az országgyűlés által a folyó évre kirendelt országos segélypénz felosztatik, egyházkerületünk tetemesen megrövidítették, s miután a minisztérium ezen újabb intézvénye által ezen segélyösszegnek helyesebb arány szerint leendő felosztása még a már általuk fölvevett részletekre nézve is kizárólag az érdekelt egyházkerületekre ruháztatik: a főtiszteletű testvér egyházkerületek testvéri bizalommal fölkéretnek: hogy ezen az állam által adott segélyösszeg felosztására nézve is a régi $\frac{5}{20}$ arány tartassék meg egyházkerületünkre nézve, s ennek méltányos volta iránt a vallás- és közoktatási minisztérium előtt nyilatkozni sziveskedjenek. S addig is, míg e részben a főtiszteletű egyházkerületek a minisztérium előtt nyilatkozhatnak, a magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium megkéretni határozottatott, hogy az oształékot jövőre ezen régi aránykules szerint rendelje ki.

7. Ugyanazon minisztérium folyó évi szeptember hó 12-én 14921. szám alatt kelt átiratában előre bocsátva, hogy Dr. Szeberinyi Jánosnak katonai címzetes szuperintendenssé történt kinevezése alkalmából több református egyházkerület részéről emelt panasz folytán, a közös hadügyminiszterhez folyó évi július 21-én 11019. szám alatt intézett átiratára, azon megnyugtató választ nyerte, hogy azon kinevezéssel nem céloztatott távolról sem egy hadseregbeli szuperintendenciának fölállítására, tehát nézete szerint a kinevezés sérelemre okot nem szolgáltat, annál is kevesbé, mert nevezett Szeberinyinek hatásköre csak a régi maradt, s mint olyan az ágostai hitvallásu evangélikus egyházi ügyekben tanácsadója, illetőleg az ilyenmü ügyekben közbenjáró közege a közös hadügyminisztériumnak, anélkül azonban, hogy a hadseregbeli saját hitfelekezetü, annál kevesbé a helvét-hitvallásu lelkészség alája lenne rendelve, a protestáns hitfelekezeti paritás tökéletes helyreállítása tekintetéből arra kéri föl a tisztelt

minisztérium szuperintendensi hivatalunkat, hogy egyetértve a magyarországi többi református szuperintendensekkel és az erdélyi református püspökkel, együttesen azon kérdés végeldöntését alkotmányos hatáskörében eszközölné: vajjon ohajtja-e a helvéthitvallású felekezet azt, hogy a közös hadseregnél a református hitfelekezetre nézve oly állomás szerveztessék, mint a Szeberinyi, vagy nem? vagyis kívánatos és beleegyeznek-e a református hitfelekezet abba, hogy az érintett állomásra a négy református katonai lelkészek egyike kineveztesse? igenlő eldöntés esetében arra híván föl szuperintendensi hivatalunkat, hogy a közös hadseregnél alkalmazásban levő református lelkészek közül egyet a többi szuperintendentiákkal történt előleges megállapodás után kijelölve, az eredményről a vallás- és közoktatási magyar királyi minisztériumhoz jelentést tegyen.

Azon elvből indulva ki, hogy egyházkormányzati rendszerünk sarkkövét az előjárók választásában szabadon gyakorlott befolyás képezi; egyházkerületünk kinevezéstől nem függő, az összes egyházak többsége által megválasztott szuperintendenseket ismer el csupán egyházi előjárókul, s ezért kijelenti, hogy Dr. Szeberinyi Jánosnak katonai címzetes szuperintendenssé történt kinevezése tekintetében a testvér egyházkerületek részéről történt óvó nyilatkozatokat magáévá teszi, s ehez következetesen a Szeberinyiéhoz hasonló s a protestáns autonóm befolyás mellőzésével létrejött állomásnak ugyancsak Szeberinyire nézve követett vagyis kinevezés által történendő betöltését nem ohajtja, sőt azt határozottan visszautasítja; fölhivatván szuperintendensi hivatalunk, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztériumnak hozzá intézett átiratára a fennebb előadottak értelmében terjeszse elő nyilatkozatát.

8. Ugyanazon minisztérium 739. szám alatti intézvényében Imre Lőrincnek Abauj és Borsodmegyékbe ideiglenes, valamint

9. Ugyanazon minisztérium az 1193. szám alatt Bánhegyi Istvánnak Sáros- és Szepesmegyékbe másod tanfelügyelőkké, ugyszintén

10. Ugyanazon minisztérium az 1030. szám alatt Ebeczky Emil esküdtszéki vizsgáló birónak gömör- és torna-, Tokaji Nagy Lajos ügyvédnek szabolcs- Mennyey József ideiglenes tanfelügyelőnek pedig az árva- és turócmegyei tankerületekben tanfelügyelőkké lett kinevezését tudatván:

tudomásul vétetett.

11. Ugyanazon minisztérium 13566. szám alatt a Galliciában fekvő gillershofi helvét hitű egyházközség részére egyházkerületünket, saját hatósága körében, könyöradományok gyűjtésének eszközésére híván fel:

a gillershofi református egyház a jövő évben közhirdetés útján segélyezendő egyházak közé fölvétetni határozottatott.

12. Főtiszteletű Balogh Péter tiszántuli szuperintendens ur egyházkerülete részéről a folyó évi augusztus hóban tartott közgyűlésének 203. s 205. szám alatt kelt határozatát megküldvén:

annak tartalma tudomásul vétetett.

13. Ugyancsak a tiszántuli, valamint a dunamelléki reformált testvéregyházkerületek legutóbbi közgyűléseik jegyzőkönyvét megküldvén:

szíves köszönettel fogadtattak.

14. A sárospataki folyó évi július hó 12—16. napjain tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyve 14. száma alatt az általános vallásszabadságot s felekezetközi egyenjogúságot biztosító országos törvények életbeléptetése ügyében az országgyűlési képviselőház elé terjeszteni határozott kérvény szerkesztésével megbízott választmány jelentését, az általa szerkesztett kérvényjavaslattal fölterjeszti.

A komoly figyelemmel, s általános érdekeltséggel áthallgatott kérvényjavaslat minden pontjaiban egyházkerületi közgyűlésünk jóváhagyásával találkoztván: elfogadtatott, s 500 példányban az országgyűlési képviselők, valamint a testvéregyházkerületekkel közlés, s illetőleg kellő pártolás szem-

pontjából kinyomatni határozatott. Mocsáry Lajos ur, mint országgyűlési képviselő megbizatván, hogy e kérvényt az országgyűlési képviselőháznak személyesen nyujtsa be, s annak fölvetését és mielőbbi tüzetes tárgyalását, a már ez iránt előre értesülendő országos képviselőkre, befolyásával eszközölje.

15. Olvastatott a Sárospatakon létező tanítóképezdének ez időszerint való megszüntetése, s a vallás- és közoktatási magyar királyi minisztérium által netalán Sárospatakon fölállítandó államképezdének egyházkerületünk részéről megalapított feltételek melletti igénybe vehetése tárgyában, folyó évi július 12—16-ik napjain Sárospatakon tartott egyházkerületi közgyűlés 13. szám alatti határozata értelmében, az államkormányval kötendő egyezés megkísértése s a szükséges szerződés megkötése tárgyában megbízott küldöttség jelentése bemutatván, egyszersmind az e tárgyban egyházkerületünk s az államkormány megbízottjai által megalapított 1869. július 25-én Sárospatakon kelt, egy részről a tiszáninneri helvét-hitvallásu egyházkerületnek, más felől a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak jóváhagyása után hatályba léptetendő szerződés.

Egyházkerületi közgyűlésünk, érett és komoly tanácskozás után, a bemutatott szerződést következő módosítással s hozzáadással határozta elfogadni s megerősíteni.

1) A 2-ik pontra nézve az átadandó épületek és beltelekért kitett tőke árára nézve egyházkerületünk a sárospataki határozat értelmében az 50,000 frt. összeg mellett megmarad, azon kikötéssel, hogy ez összegből egyházkerületünket terhelő 14,000 frt. és kamatai Zemplénmegyének, 15,000 frt. főiskolai pénztárunknak azonnal, 19,000 frt. pedig a jövő 1870-ik év végéig fiztessék ki.

2) A 4-dik pont e. alatti 3000 forint ösztöndíjnak évenkénti pontos lefizetésére, anyagi biztosíték lekötéséről szóló pont hagyassék ki, elég biztosíték lévén különben is erkölcsi testületünkben.

3) Külön pontban beteendő: „ha idővel bármi okból nem állana többé érdekünkben, hogy magunk részére néptanítókról gondoskodjunk: a 3000 frt. ösztöndíj évenkénti fizetésének kötelezettsége magától megszűnik.“

4) Hogy „az államképezde Sárospatakon még ez évben haladék nélkül megnyitassék.“

Ezen pontok ekként módosítatván: ugyanazon küldöttség tagjai meghatalmaztatnak, hogy a szerződést egyházkerületünk nevében aláírják s megerősítsék.

16. Tisza Kálmán ur, a dunántuli ref. egyházkerület főgondnoka és az egyetemes tanügyi bizottmány elnöke, folyó évi augusztus hó 16-án kelt levelében föl hívja szuperintendensi hivatalunkat, hogy az egyházkerületnek az egyetemes tanügyi bizottság által még ez ősz folytán tartandó gyűlésén leendő képviseltetése iránt intézkedjék.

Miután a szóban forgó gyűlés föladata: a multróli számadások megvizsgálása, s a függőben levő anyagi kérdések lebonyolítása, szükséges, hogy az azok fölötti tanácskozásoknál az egyházkerület is képviselve legyen. Ez okból Hegedüs László és Mocsáry Lajos algondnok urak tiszáninneri egyházkerületünknek az egyetemes tanügyi bizottságokban leendő képviselésével megbizatnak, eljárásuk eredményéről jelentésük bevéartván.

17. Olvastatott a gömöri egyházmegye folyó évi szeptember hó 14, 15-ik napjain Horkán tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 6. szám alatt kelt, s ide fölterjesztett azon határozata, mely szerint a néhai Maklári Papp Lajos halála által megürült berzétei lelkészi hivatalra, Papp József ottani segédlelkésznek azon egyház általi rendes lelkészszé elválasztását azon oknál fogva, mert főnöke az ő ottani segédlelkészkedése alatt halt el, főnnálló törvényeinkbe ütközőnek nyilvánítá, s a megtörtént törvényellenes választás mellett határozottan maradni nyilatkozott berzétei egyházat új választásra utasítá.

Azon törvény, miszerint a káplán ott hol szolgál, az elhunyt rendes lelkész, mint főnöke közvetlen utódául nem választathatik, mind ekkoráig teljes érvényben állván, s jelen esetnél is erre nézve semmi kivételességnek, vagy kifogásnak helye és oka nem lévén: az egyházmegye határozata helyben hagyatik, s a berzétei egyház a lelkészválasztási fennálló törvények pontos

megtartása mellett eszközöndő új választásra utasítatik, annak világos kijelentése mellett, hogy jövőre az oly segédlelkészekről, kikre esetenként az ily törvénybe ütköző választás esnék: megvárja az egyházkerületi kormány, hogy főnnálló törvényeinket tiszteletben tartsák, s a választó egyházaknak reájuk eső illetén törvényellenes választását mindannyiszor határozottan vissza-utasítsák; különben az ily nemű választásnál elkövetetni szokott törvénytelen-ségek, minden botránnyos és kedvetlen következményeikkel együtt, mint a melyeknek talán semleges vagy éppen tevőleges befolyással, titkon vagy nyilván, de minden esetre egyedüli okozói voltak, nekik fog szigoruan betudatni.

18. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 8. száma alatt a fennebbi berzétei lelkészválasztás alkalmából elközelítettnek sőt megérkezettnek látván az időt arra, hogy ezen keletkezési indokára nézve sértő az erkölcsi beszámítás, büntetési jog, protestantismus s szabadválasztás elveivel ellenkező „capellanus immediate non succedit“ szabály eltöröltessék.

Egyházkerületünk ezen idézett s mind ez ideig teljes érvényben álló törvényt sokkal nagyobb fontosságúnak tekinti, mint hogy annak azon összes egyházak meghallgatása nélkül, melyeknek szavazataik többsége útján az létre jött, rögtöni megváltoztatása fölötti tárgyalásába bocsátkozhatnék. Ennél fogva az egyházmegyék fölhivatni határozatnak, hogy adjanak véleményt, vajjon elérkezettnek látják-e az időt arra, hogy ez ügyben az egyes egyházak nyilatkozatai újlag fölkéressenek; véleményök jövő évi tavaszi közgyűlésünkre bevaratván, s ettől függesztetvén föl egyházkerületünknek e fontos ügyben teendő további intézkedése.

19. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 26-ik száma alatt egyházkerületünket népiskolai erkölcsi és vallásos tankönyveknek pályázat útján teendő előállítására kéri föl.

Egyházkerületünk ez ügyben a nevezett egyházmegye méltányos kívá-nalmának megfelelő intézkedéseket tenni magát hivatva és kötelezve is érezvén: a kívánt tankönyvek kiállítását legközelebb eszközésbe veendi.

20. Ugyanazon egyházmegye által azon gyűlés jegyzőkönyvének 9-ik száma alatt a bátkai papi özvegy-árva nélkül megürült lelkészi hivatal után, egyházkerületi szükösi tárunkat illető fél papi fizetésnek, nevezett szegény egyház szüköseinek leendő átengedése ajánltatik.

Az illető egyházmegye által felhozott indokok méltánylása mellett, a bátkai egyháznak megengedettett, hogy ez alkalommal a szükösi tárt illető fél papi jövedelmet saját szüköseinek pótlására fordithassa.

21. Az abuji egyházmegye folyó év szeptember 7-ik 8-ik napjain Göncön tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 3-ik száma alatt az egyházkerületnek a sárospataki tanítóképezde megszüntetése, s a megyei iskolatanácsok alakítása ügyében tett intézkedései alkalmából, a mennyiben azok az egyházmegyék előleges meghallgatása nélkül történtek, jövőre ily fontos ügyekben az egyházmegyék véleményét és akaratát előlegesen kihallgattatni kéri.

Egyházkerületünknek ez ügyben már világos határozata lévén: miután oly nagyobb fontosságú ügyeknél, melyek haladéktalan gyors intézkedést nem igényelnek, ehhez eddig is pontosan alkalmazkodott, e különben méltányos figyelmeztetésnek újabb szüköse fenn nem forog; azonban oly eseteknél, minők az illető egyházmegye által érintettek, s melyeknél az egyházmegyék véleményének megtudása az ügy gyors menetelét sok esetben igen is károsan késedelmeztető eljárással van egybekötte: jogában állónak tekinti egyházke-rületünk, hogy ezekre nézve különben is képviseleti alapon szervezett köz-gyűléseiben jövőre is az egyházmegyék gyűlési képviselőinek meghallgatása és befolyásával mindenkor illetékesen határozzon.

22. Az alsóborsodi egyházmegye folyó évi szeptember 1-ső napján Szalontán tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 2-ik száma alatt a harsányi jelenleg lelkész nélküli egyházban a vasárnapi istentiszteletnek az esperesileg kirendelt segédlelkészek általi teljesítése alkalmából a lelkészválasztási szabályok legújabb módosítására vonatkozólag, határozatilag kimondatni

kéri: ha vajjon a halál által lelkész nélkül maradt egyházakba a választás előtt, az esperesi hivatal által a templomi szolgálatoknak főleg vasárnaponkénti teljesítése végett segédlelkészek kirendelése nem ellenkezik-e a választási törvények szellemével?

A halál által lelkészüktől megfosztatott egyházak a rendes lelkészválasztásig sem lévén hagyhatók lelki szükségseik kielégítését eszközölő intézkedések nélkül, az esperesi hivatalnak jogában sőt kötelességében annyi áll, hogy az eddigi gyakorlat szerint az ily lelkész nélküli egyházakban a kellő lelkészi szolgálatot vasárnaponként, de egyéb alkalommal is csak a szomszéd vagy közelebb eső rendes lelkészekkel, nem pedig a segédlelkészekkel is teljesítse, jövőre is ez szolgálván állandó szabályul.

23. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 4-ik száma alatt Kody Benő ládházi lelkésznek abbéli kérelmét, hogy a ládházi megürült lelkészi hivatalnak egyházkerületi szükségűsi tárunkat illető, egyházmegyeileg 62 frt. 50 krban megalapított csonka fél papi fizetését, a paplakát újból építeni akaró ládházi egyháznak engedné el, — pártolólág terjesztvén egyházkerületünk elé.

E kérelem folytán a ládházi egyháznak megengedettett, hogy a szükségűsi tárt illető csonka fél papi jövedelmet új lelkészlak építésére fordíthassa.

24. A felsőborsodi egyházmegye Tardonán folyó évi szeptember 8-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 23. száma alatt az egyházmegyei tanítói testületnek azon kérelmét terjeszti föl pártolólág: hogy az egyházi körleveleknek az iskolás gyermekek általi eddigi szokásos s tanulási időt rabló és egészség veszélyeztető hordatása szüntessék meg, s az ily levelek szállítása jövőre a községi közegek által történjék.

Az iskolás gyermekeknek ily célokra fölhasználása az iskolai nevelés minden elveivel s magasabb céljával merő összeütközésben lévén: az nemcsak hogy meg nem engedtetik, de határozottan eltiltatik, s az egyházmegye vagy illetőleg az egyházak a hivatalos levelek szállításának más célra vezető módjáróli gondoskodásra utasíttatnak.

25. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 11. száma alatt pártolólág terjeszti fel a szentpéteri egyház azon kérelmét: hogy kebelében a fitanitóságot jövőre állandósíthassa.

Egyházkerületünknek nem állván érdekében, hogy csekély fizetéssel ellátott hasonló fitanitóságokat állandósíttatni megengedjen: utasíttatik a szentpéteri egyház, hogy a tanítói fizetés alapjául szolgáló jövedelmet a tanítóilak és hozzá tartozó melléképületek állapotát szabályszerűleg mutassa ki, s az egyházmegye véleményével terjessze föl, ehhez képest fogván egyházkerületünk annak idejében intézkedni.

26. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűlése jegyzőkönyvének 16-ik száma alatt a kebelebeli lelkészek részéről azon kérelmet pártolólág terjeszti föl, hogy jövőre a hollandi gyántárból kiosztatni szokott évi jövedelem kizárólág csak lelkészek s iskolatanítók javára, különösen egy nyugdíjalap előállítására fordíttatnék.

Mint hogy egyházkerületünk az eddig határozatilág fennálló segélyezés módját terjedtebb s nemesebb célunak ismeri, e tárgyban hozott irányadó határozatán változtatni nem látja szükségesnek.

27. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűlés 15-ik jegyzőkönyvi pontjában a mályinkai egyház részéről a szükségűsi pénztárt illető összegnek csak fele részét ajánlván a kérelmező egyház részére elengedtetni.

Az egyházmegye véleménye helyben hagyatik, s a mályinkai egyház oda utasíttatik, hogy a fél papi fizetésnek egyházmegyeileg megalapítandó fele részét a szükségűsi pénztárba fizesse be.

28. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből az ivánkai adóközséghez tartozó Harnóc pusztá tagosítása alkalmával az anyaegyház javadalalmazására nézve történt megtagadás indokál felhozott körülmény tekintetében a nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatási minisztériumhoz fölterjesztést kér intéztetni az iránt, törvényes-e követelése, vagy mily esetek-

ben lehet annak helye. s hogy közös birtok neve alatt az egész terület értendő-e vagy csak a közösen használt legelő, erdő, stb.

A törvénynek a közös birtok természetét, s mint olyannak a tagosítás esetében mily tekintetbe vételét meghatározó szavai, minden magyarázatot feleslegessé tévén: jelen ügyben egyházkerületünk a törvényre alapított tagosítási eljárás ellenében sem közvetlen, sem a kért uton követendő fellépésre hivatottnak magát nem tekintheti.

29. Ugyanazon egyházmegye a szendrő-ládi egyház részére ternetőhely kieszközlése tárgyában azon gyűlése jegyzőkönyvének 12-ik száma alatt kelt határozatát fölterjeszti. Ezzel kapcsolatban

30. Szabó János szendrő-ládi lelkész is a hivatalához kötött javadalmak megconskitását sőt veszélyeztetését előidéző körülmények elsorolása mellett orvosló intézkedést tétetni kér.

Ezekre nézve a felsőborsodi egyházmegye oda utasíttatik, hogy mind a szendrő-ládi egyház, mind annak lelkésze részéről fennforgó panasz ügy miben létét alaposan megvizsgálván, annak eredményéhez képest a törvény s felső rendeletek által előírt utat és eszközöket vegye igénybe.

31. A tornai egyházmegye folyó évi szeptember 20. 21-ik napjain Barkán tartott közgyűlése jegyzőkönyve 48. száma alatt a görgői egyház fitanitósága állandósításának kívánt kellékeiül fölterjeszti azon egyház tanítói díjlevelét, s e mellett kimutatja az iskola fentartására, valamint az iskolatanító ellátására megkívántató lak berendezést és nélkülözhetlen kényelmi szükségességek részben megtörtént, részben célba vett teljesítését; kérvén az állandósításnak egyházkerületünk általi határozott kimondatását.

A nevezett egyház által fölterjesztett díjlevel és kimutatások nem nyújtván mind ez ideig elég biztosságot arra, hogy az állandósíttatni célba vett fitanitóság a kívánt kellékeknek teljesen meg fog felelni, különösen, mert a díjlevelben több határozatlan s szabályszerűtlen tételek foglaltatnak, jelesen: a pénzfizetés nem a folyó osztrák, de a régi v. e. értékben van kitéve; az iskolaterem melegítésére kívánt faszükséglet a gyermekek által naponként hordandó darab fák által célelles módon teljesíttetik, továbbá az erdő és legelő illetőségnek a díjlevelbe igtatása is csak a telekkönyv elkészülése után van kilátásba helyezve, valamint az épületeknek kellő rendbehozása is csak jövőre ígértetik sat. Az illető egyház mind ezen hiányoknak kiegészítésére, valamint az épületeknek kellő állapotba hozatala, s általában a díjlevelnek szabályszerűbb kiállítására utasíttatik; ettől függesztetvén föl a fitanitóságnak kért állandósíttatása.

32. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlés jegyzőkönyvének 55-ik szám alatti határozatából a jabloncai egyház tagosítás alkalmával változott papi díjlevelét három példányban fölterjesztvén:

megerősíttetett, egy példány egyházkerületi levéltárunkba tétetni, két példány pedig az illető egyházmegyének visszaküldetui határoztatott.

33. Az unghi egyházmegye folyó évi augusztus hó 31-ik napján Kis-Dobronyban tartott közgyűlése jegyzőkönyve 23-ik száma alatt kéri, hogy miután az egyetemes protestáns egyház részire országosan megajánlott államsegélynek az egyházkerületek közti szétosztására bizonyos kules volt a magas minisztérium által fölvéve: készíttessék az egyházkerületben levő egyházmegyékre nézve is egy kiosztási kules, s ekkor a folyamodó és segélyezésre méltó egyes egyházak közötti szétosztás magukra az illető egyházmegyékre bizassék.

Az országosan megalapított államsegélynek nem az lévén rendeltetése, hogy azzal az egyes egyházmegyék saját akarattalag bszükségeikhez képest rendelkezzenek, hanem, hogy az egyházkerületben létező egyes egyházak s lelkészek legégetőbb szükségéi fedeztessenek, melynek miként lett teljesítéséről időnként beszámolni a magas minisztérium az egyházkerületek szuperintendenseit kötelezte: nevezett egyházmegye ebbeli kívánságának hely nem adatik; kijelentetvén azonban, hogy az általa időnként ajánlandó egyházi szükségletek a segély kiosztásnál az egyházkerület által mindenkor méltányos figyelembe fognak vétetni.

34. Ugyanazon egyházmegye Horváth Ödönt terhelő 600 frt. iránt a folyó évi július hóban tartott közgyűlés 52. száma alatt kelt határozatának végrehajtása tekintetéből, az ügyre vonatkozó 3 darab okiratot megküldetni kéri.

Utasítatik a főiskolai igazgatóság, hogy a kezelése alatti iratok közül a kívánt okiratot küldje meg.

35. Ugyanazon egyházmegye a folyó évi május 20-kán Miskolcon tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 30-ik száma alatti határozata értelmében a segélyezés és kéregetés rendszeresítése tárgyában abbéli véleményét adja be, hogy az eddigi szabályzat továbbra is maradjon meg, csak azon nézetét kívánja kifejezni, miszerint a segélygyűjtő könyvecskéjét minden postaállomással ellátott község lelkészénél mutassa be, ki a pénzt postai uton illető helyére küldje el.

Ez alkalommal a többi egyházmegyék figyelmeztetnek, hogy e tárgyban teendő véleményes jelentésüket legközelebbi gyűlésünkre adják be.

36. Olvastatott az alsózempléni egyházmegye 1869. szeptember 7-én Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 4-ik pontja, melyben a kis- és nagy-kövesdi lelkészválasztás alkalmából azon indítványt terjeszti egyházkerületünk elé: miszerint addig is, míg konvent tartathatnék, az egyházmegyék jogköre az egyházkerülethez való viszonya s a fellebbezés módja szabatosan körvonaloztatnék, hogy így jövőre az alsóbb és felsőbb bíróság összeütközése kikerültethessék.

E tárgyban állandó gyakorlati szabályaink vannak ugyan, melyeket az egyházkerület szem elől téveszteni sohasem szokott, a mennyiben azonban ezen szabályoknak összeszedése, s talán módosítása is szükséges: szuperintendens ur megbízott, hogy egyházi törvénykezési ügyeinkkel ismeretes férfiakkal egyetértve, fennebbi indítvány folytán célszerűnek találandó módosításról gondoskodjanak, s e tárgyban jelentésüket legközelebb Sárospatakon tartandó rendkívüli gyűlésünkre adják be.

37. Az 1869-ik évi július 12-kén Sárospatakon tartott közgyűlés jegyzőkönyvének 15-ik száma alatti határozata értelmében, az egyházi és iskolai ügyeket szabályozó legújabb országos törvények életbeléptetésének módozatai iránt véleményadással megbízott küldöttség az e tárgyban általa készített s kinyomatott egyházkerületi utasítást, összeszedett törvényeket s egyéb ez ügyhöz tartozó rovatos iveket bemutatván:

Helyben hagyatott, s esperesi uton leendő közzétételével szuperintendens ur megbízott.

38. Ugyanazon közgyűlés 34. szám alatti határozatára vonatkozólag szuperintendens ur jelenti: hogy a „Budapesti Közlöny“ hivatalos lapnak szuperintendensi s esperesi hivatalaink részére belügyminiszter ur által, hivatalból leendő megküldetésének elrendelése tárgyában a szükséges felírást megtette, de azon választ nyerte, hogy mivel nevezett közlöny kiadása magán vállalkozó által kezeltetik: a belügyminiszter ur példányokkal nem rendelkezhetvén: e tárgybani kérelmünk nem teljesíthetetik.

Tudomásul vétetett.

39. Ugyancsak főtisztelendő szuperintendens ur jelenti: miszerint a főtiszteletű egyházkerületnek azon előintézkedése, hogy a sárospataki akadémiában a természet- és mennyiség-tani tanszékeknek rendes tanárokkal leendő betöltéseig is ideiglenesen adassék néhány óra e tantárgyakból, úgy látszik, meg nem felelt az elérni ohajtott célnak, s ezért szükségesnek tekinti és kéri, hogy ez iránt az egyházkerület jövőre intézkedjék.

Az egyházkerület gondjai legfőbb tárgyául tekinti az akadémiában e tanszékekre mielőbb rendes tanárokat állítani be, mely akaratát mig valósíthatná, miután az eddigi pótló intézkedés kellő sikerűnek nem bizonyult be: ezen tantárgyaknak az akadémiában, eddig megkísérelt ideiglenes előadását ezennel beszünteti.

40. Bihary Imre, sárospataki főiskolai közigazgató jelentvén: miszerint a főiskola körében a rend és fegyelem fentartására szolgáló közegről ideiglenesen gondoskodott ugyan, de jövőre ez ügyben az egyházkerület hatályos intézkedését kéri.

Ezen intézkedés égető szükségességét egyházkerületünk régóta fölis-mervén: tekintetbe vételével az ezen intézkedés sikerét sok tekintetben nehezítő körülményeknek, egyelőre akként intézkedik, hogy a mennyiben a főiskolai ifjuság erkölcsi magasabb érület által vezetettve, a saját kebelében tanzakok szerint fölállított becsületbiróságok által, a legnagyobb részben erkölcsi hatásra számított fegyelmet már eddig is önmaga gyakorolja: a főiskolai előjáróság oda utasítatik, hogy az intézeti ifjuság ezen erkölcsi nemesebb érületét minden hatásával igyekekezzék folytonosan föntartani, s erkölcsi támogatásával is oda munkálni, hogy ifjaink az erkölcs s illem szabályainak, valamint a kötelesség korlátainak tilos áthágása ellenében saját becsületérzetökben találálják fel a tiltó s parancsoló törvényt. De más részről, minthogy a szűk körü Patakvárosában nagyon is gyakoriak és szembetünök lehetnek az erkölcsi kihágásnak az ifjuságra nézve is csábítólag ható veszélyes alkalmi: kísértse meg a főiskolai előjáróság a városi hatóságot oda birni, hogy a városban a közös fegyelem föntartása szempontjából a kicsapongások a városi lakosság részéről is a főiskolai előjárósággal közösen hozandó fegyelmi szabályok mellett egy erélyes rendőség által fékeztessenek, s ez által az intézeti ifjuság is a kihágás alkalmától lehetőleg megóvassék. Mely kíséret, ha talán a városi előjárósággal a sikerre semmi kilátást nem nyujtana: azon esetben a megyei hatóság lenne megkeresendő az iránt, hogy Patakvárosát a szükséges rend és fegyelem felett hatályosan örködő rendőség fölállítására kötelezze.

41. A sárospataki főiskola gazdasági választmánya a folyó évi július hó 12—16-ik napjain Sárospatakon tartott egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyve 21. szám alatti határozatánál fogva véleményes jelentését előterjeszti a főiskola tulajdonát képező tanári lakok lehető legelőnyösebb hasznosítása tárgyában.

Jóllehet a gazdasági választmány ezen előterjesztésében kellően indokolja és számtételekkel is mutatja azon előnyöket, melyek ezek eladása folytán a főiskola külföldben is szorult pénzügyi állapotára háramolnának; s jóllehet meg van győződve arról, hogy erkölcsi testületeknél oly vagyoni, melynek fentartása évenként nem csekély összeget igényel, ritkán szokott anyagi tekintetben is hasznot nyujtani: mindazonáltal tekintetbe véve a helyi viszonyokat, különösen pedig azt, hogy ha ezen házak oly tulajdonosok kezeibe is kerülnének, kik azokat bérbe nem aduák, s ennek folytán a tanárok annak lehetnének kitéve, hogy a főiskola közelében alkalmas szállásokat vagy teljességgel nem, vagy csak túlmagasra feszített árak mellett találhatnának; az egyházkerület, hogy tanárait ezen bekövetkező esélyektől megoltalmazhassa, s azokat ezen előnyök által is szorosabban fűzhesse a főiskolához: ezen kérdéses házakat eladni mind azon anyagi előnyök dacára sem hajlandó, melyek ezen elárusítás folytán előállhatnának, s ujabban is kijelenti, a jelenleg ezen házakban lakó tanárokat azok élvezetében továbbra is meghagyván: hogy azokat a sárospataki főiskolában működő rendes tanároknak tekintet nélkül arra, vajjon azok az akadémiában vagy a gimnáziumban vannak-e alkalmazva, hivatalkor szerint, mérsékelt házbér fizetés mellett jövőre is használatukba bocsátja. Miután azonban a gazdasági választmány ezen előterjesztéséből kétségtelenül kitűnik, miként az említett tanári lakokra szükséges kiadások tiz évi átlagos összeget tekintve, évenként 596 frt. 45 $\frac{1}{2}$ krral haladják meg az ezekből befolyó jövedelmet, s miután főiskolánk jelenlegi szorult anyagi helyzete hasonló terhes kiadásokat nem viselhet: a gazdasági választmány ujabban kiküldeti, hogy ezen 596 forint 45 $\frac{1}{2}$ krt. az említett házak között aránylagosan ossza föl, s az abból az egy házra eső részletet a jelenlegi házbérbe számítván: akként intézkedjék, hogy főiskolánk pénztára ezen házak fentartására teendő kiadásoktól lehetőleg megoltalmazassék.

42. Ifjabb báró Vay Miklós ur a mult 1868. évi május hóban tartott közgyűlésünkben vett megbízás folytán a nagyuevü pálóczi Horváth Mária emlékszo-brának létrehozása körül eddigelé tett lépéseinek eredményét előterjesztve, az emléktalapatzi feliratok szer-

kesztése, az emlék helyének meghatározása, az alapkövetétele, s a felállítási készület tárgyában intézkedést tétetni kér.

A beunte helyezett bizalomnak megfelelőleg már eddigelé is tanusított buzgalmaért az előterjesztést tevő ifj. báró Vay Miklós urnak méltánylatát fejezve ki egyházkerületünk: előterjesztése, az annak nyomán teendő tekintetében adaudó, s az 1870. évi téli főiskolai közvizsgák alkalmával tartandó rendkívüli gyűlésre bevárt véleményes jelentés végett a főiskolai igazgatósághoz utasittatik.

43. A főiskolai tantermek közhatározatig elrendelt kiépítése iránti intézkedésnek mind inkább sürgős volta hozatván fel:

Az egyházkerületi küldöttség bizott meg, hogy szakértők meghívása mellett tervrajzot s költségvetést véglegesen megalapítva, azt a végett, hogy az építés jövő év tavaszán megkezdethessék: az 1870-ik év január havában tartandó közgyűlés elé terjessze föl.

44. Kun Dániel főiskolai jogigazgató a folyó évi július hó 12—16. napjain Sárospatakon tartott egyházkerületi közgyűlés 30-ik jegyzőkönyvi pontjára vonatkozólag a nemesbikki lakos Nagy Sándor végrendelete végrehajtója Bay Bertalan által benyújtott számadások megvizsgálásáról jelentését beadja.

A jogigazgató ur jelentésében fölhozottak alapján Bay Bertalan, mint a Nemes-Bikkon elhunyt Nagy Sándor végrendelete végrehajtója a további kötelezettség alól ezennel fölmentetvén: a végrendeleti végrehajtó ur által a sárospataki főiskola érdekében hűséges és díj nélkül teljesített fáradozásokért az egyházkerület szíves köszönetét ezennel jegyzőkönyvileg kifejezi, miről Bay Bertalan ur jegyzőkönyvileg értesítettet.

45. A Vörös Károly, Szolnokon lakó ügyvédnél lévő kötvények szerint még a sárospataki főiskolának járuló 112 frt. 50 kr. mielőbbi behajtásával

a jelentést tevő igazgató ur megbizatik jelentése bevaratván.

46. Pálóci Horváth Juliánna, Balla Istvánné folyó évi augusztus 10-én kelt levelében a boldogemlékezetű néhai pálóci Horváth Mária hagyatékából részire járuló 400 forint életjáradékot jövőre mindenkor előlegesen, nevezetesen április 1-ső napján kéri folyóvá tétetni.

Folyamodó kérelme méltányosnak találtatván, a sárospataki főiskola pénztárnoka utasittatni, az unghi egyházmegye pedig fölhivatni határozott, hogy pálóci Horváth Juliánna, Balla Istvánné, 400 forintnyi életjáradékát mindenkor előlegesen, még pedig április hó 1-ső napján tegyék folyóvá.

47. Főlemlítettvén, hogy az 1866. év június havában elhunyt szuperintendens Zsarnay Lajos urnak, miskolci avasi temetőben levő sírját, mindeddig semminemű emlék nem jelöli.

Az elhunyt érdeműs férfiú iránti kegyelet által indittatva, elhatározta egyházkerületünk, hogy a Zsarnay emlék címe alatt eddig begyűlt 630 frtból az emlék előállításához kívántató költség fedezésére 130 frt. fordítottván, a fenmaradó 500 forint képezze az alapítvány tőkét, kimondatván, hogy ha a fennebb említett 130 forint s a miskolci helyét hitű egyház részéről a célra utalványozott összeg elegendő nem lenne, a hollandi gyámtár, mint melynek előteremtése az elhunytnek kíváló érdemeül tekintendő, vétessék igénybe.

48. Horváth Antal egyházkerületi ügyész úr, a néhai Tornalljay Károlyné asszony 6000 v. forint kegyes hagyománya tárgyában hivatalos jelentését beadja.

Ezen jelentésből kitünőleg egyházkerületünk főgondnokának felperessége alatt Máriássy Heléna, Fáy Ferencné és Losoncy Luiza, Fáy Károlynő ellen 6000 v. c. forint iránt t. Borsodmegye törvényszéke előtt egyházkerületünk érdekére nézve sérelmes ítélettel befejezett per, fellebbevitel utján, a tekintetes királyi Itélő tábla felülvizsgálata alá lévén fölterjesztve, az első bíróság

ítéletének megváltoztatásával leendő felülvizsgálatot az illető helyen szorgalmazni, főgondnok ur ő nagyméltósága kéretett föl.

49. Márkus László, rendelkezés alatt levő tábori lelkész az 1867. évi június 16-ikán 4580. szám alatt kelt császári királyi hadügyminiszteri leirat ideje óta a tábori lelkészség körében történt mozzanatok, különösen pedig Dr. Szeberinyi János részéről a katonai szolgálatban lévő református hitsorsosaink irányában a lelkészi teendők teljesítése, az isteni tisztelet megtartása tekintetében gyakorlott nyomás hátrányos következményeit, s azok folytán a helvéthitvallású felekezetnek, a tábori lelkészet körében mellőzött állását részletesen rajzolva, a református tábori lelkészek gyámság alóli emancipálása, az illető egyház szertartásainak minden tábori lelkész részéről szigorú megtartása, egy állandóan Bécsben székelő Militár Pfarrer referens vagy adminisztrátor nevet viselő közeg fölállítása, s rendes tábori lelkészi hivatalában leendő visszahelyezése iránt kérelmet terjeszt elő.

A mindkét protestáns hitfelekezet teljes egyenjogúsága követelvén azt, hogy mind az evangélikus református tábori lelkészek, mind a katonák saját hitfelekezetük isteni tiszteletének módját és rendjét szabadon gyakorolhassák, s más isteni tiszteletek gyakorlására ne kényszeríttessenek, határozatilag kijelenti egyházkerületünk, hogy a református tábori lelkészeket és katonákat minden más vallású lelkészek gyámsága és befolyása alól fölmentetni kívánja, hogy minden tábori lelkész tartsa meg szigorúan saját egyházának szertartásait azon hozzáátétellel, miszerint temetést, esketést, s keresztelést szükség esetében kölcsönösen is teljesíthetnek; nem különben célszerűnek látja, hogy a szolgálatban levő minden hitfelekezetű tábori lelkészek közül legyen egy, ki állandóan Bécsben székelvén, az egyházi ügyekben tanácsot adjon, anyakönyveket vezessen, házassági ügyeket kezeljen, s helyben templomi és kórházi szolgálatot végezzen. Végül, mind tettelegesen szolgálatának idejében, mind azóta tanusított vallásos buzgalma s ügyszeretete által indokoltnak látja egyházkerületünk azt, hogy Márkus László urnak rendes tábori hivatalában leendő visszahelyeztetését illető helyen szorgalmazza. Mi iránt a többi főtisztelű egyházkerületeket, valamint az iránt is testvéries bizalommal hívja föl, hogy a fennebbi pontokat maguk részéről is elfogadva, Bécsben székelő evangélikus református lelkészül Miskolczi Károly első osztályú tábori lelkész bizassék meg az evangélikus református egyházkerületek által, megtartani ohajtván egyházkerületünk e részben is azon törvényes gyakorlatot, mely szerint protestáns egyházszerkezetünk természeténél fogva, választott eljárók nem léte, vagy akadályoztatása esetében azoknak teendői s ne talán előnyei is a hivatalok tekintetében legidősebbre szoknak rubáztatni, ezen határozatunk végrehajtásával, valamint Márkus László illető helyre majdan intézendő folyamodványának jelen határozatunkban kifejezett pártolás mellett, a nagyméltóságú magyar királyi vallás-és közoktatási minisztériumhoz leendő fölterjesztésével szuperintendensi hivatalunk bizatott meg.

50. Indítványoztatott, miszerint Pásztor Dániel legutóbb miskolci főgimnáziumi igazgató tanár, ki 19 éven át köztudomás szerint, gazdag érdemeket szerzett a nevelés terén, s most elbetegesedve, mint munkaképtelen nyugalomba lépni kényszerült, érdemei méltánylásául, valamely az egyházkerület rendelkezése alatt álló pénztárból nyugdíjaztatnék.

Egyházkerületünk sajnos részvétének őszinte nyilvánítása mellett, a lelki és testi erejét hivatalának áldozott, s most munkaképtelenné lett tanár gyámolítását tárgyazó lelkes indítványt elfogadja. S miután más pénztár, melyből segélyeztethetnék, a hollandi gyámtáron kívül nincs, ezen pénztárból részére kivételesetképen kegydíjúl évenként fizetendő 150 frt. folyóvá tétetni határoztatott.

51. Somogyi János, hivatalától felfüggesztett gömöri egyházmegyei lelkész folyamodik az iránt, hogy miután az egyházkerület által, azon ítélet alól, miszerint bizonytalan időre hivatalától felfüggesztetik, e folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés határozata folytán teljesen fölmentetett, s papi oklevele visszaadott, és így rendes lelkészül bármely egyházba hívhatóvá képesítettett, őt a sajjó-keszii egyházba hivatásától elütő,

s folyó évi szeptember 14-én egyházmegyeileg hozott végzés alul is végkép fölmenteni kegyeskedjék.

Ennek folytán a sajó-keszii egyház is nevezett lelkészt fennebbi ítélet alul szintén fölmentetni kéri.

Folyamodó Sónogyi János, valamint a hason szellemben kérvényező sajó-keszii egyház is, az ügy érdemleges tárgyalása s elintézése végett kérelmeikkel az illető gömői egyházmegyéhez utasíttatnak.

52. Olvastatott: volt berzéki lelkész, néhai Török József özvegyének, született Szabó Eszternek folyamodványa, melyben négy kiskoru árvájával elhagyatott szegény sorsát elősorolván, a hollandi tárt illető 100 forint tőke tartozásának elengedéseért esedezik.

Tekintetbe vétetvén folyamodó özvegynek köztudomás szerint ismeretes anyagi szegénysége, s négy árvával özvegységre lett jutása, részére a 100 forint költsön tőke elengedtetett.

53. Horváth János kéri tanító, az abauji egyházmegye és egyházkerületünk által kérelme fölött hozott határozat megváltoztatása iránt folyamodik.

A folyó évi május hó 20. s több napjain tartott közgyűlés jegyzőkönyv 77. száma alatt hozott határozatának megváltoztatására semmi nemű adatot vagy indokot fel nem hozván, kérelmével elutasíttatik.

54. Kérészy Barna, miskolci gimnáziumi tanár, tudományos ismeretei nevelése végett, külegyetemek látogatására szándékozván, kéri a Bárczay alapítványnak részére kiadatása által e céljában magát elősegíttetni.

Kérelme teljesíttetik, s a kijelölt 120 forint alapítványi kamatra sorrend szerint előjegyeztetni határoztatik.

55. A zsarnói, adóssággal terhelt építkező egyház, országsszerte kiküldendő egyének által, könyöradomány gyűjthetéseért folyamodván:

Szuperintendens úr megbízott, hogy folyamodó egyház részére a szükséges engedélyt, a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi minisztériumnál eszközölje.

56. A becskerekai ref. egyház, segélyt kérő ívét egyházkerületünknek megküldvén:

A jövő évben hirdetés útján segélyezendő egyházak közé fölvetetni határoztatott.

57. Az abauji egyházmegyéből:

- a) a szántói, gyakori tűz s más elemi csapások által sújtott, s e miatt tetemes adó- és kamat hátralékait kifizetni nem képes, s ezért 1400 frt. államsegélyt,
- b) a fonyi. temploma padlásolása, s más egyházi épületeinek javítása, s adósságainak törlesztése végett 300 frt. államsegélyt,
- c) a kéri, paplakot építő, s adósságát törleszteni akaró, s e végett 200 frt. államsegélyt,
- d) a bozsvai, temploma berendezése, s adóssága törlesztésére 200 forint államsegélyt,
- e) a zsadányi, 200 frt. államsegélyt.
- f) a pusztafalusi, valamint
- g) a szalai, államsegélyt kérő szegény egyházak;

58. Az alsóborsodi egyházmegyéből:

- a) az oszlári,
- b) a zsérci,
- c) a maklári és
- d) a szirmai, részint az államsegélyből, részint a hollandi gyámtárból segélyt kérő egyházak;

59. A felsőborsodi egyházmegyéből:

- a) a mártonyii,
- b) a hangácsi,
- c) a disznos-horváti,
- d) a felső-nyárádi,
- e) a rakaca-szendi, részint az államsegélyből, részint a hollandi gyámtár-
ból segélyt kérő egyházak és
- f) Boldy András, a hollandi gyámtárból segélyt kérő nyugalmazott tanító;

60. A felsőzempléni egyházmegyéből:

- a) a gercselyi,
- b) a lasztóci 300 frt. államsegélyt kérő egyházak,
- c) Persenszky János, nagy-toronyai,
- d) Kiss József, kis-bárii,
- e) Antal Sándor, kolbásai államsegélyt kérő lelkészek;

61. Az unghi egyházmegyéből:

- a) az ágteleki,
- b) a mokcsai,
- c) a nagy-szelmenci államsegélyt kérő egyházak;

62. A tornai egyházmegyéből:

- a) a perkupai, iskolát építő,
- b) a szőlős-ardói, tűz által károsult,
- c) a kánói, államsegélyt kérő egyházak;

63. Az alsózempléni egyházmegyéből:

- a) a semlyéni,
- b) a kis-géresi,
- c) a mádi, államsegélyt kérő egyházak,
- d) Kovács János, államsegélyért folyamodó hernád-németi leánytanító,
- e) Fodor Pál, államsegélyért folyamodó lizskai özvegy papnő.
- f) Babarék Dániel volt karesai, hivataláról lemondott tanítónak 1842-ik
évtől 1869-ik évig az árvatárba részvényül befizetett 28 forintja visszafize-
tését tárgyzó -- folyamodványaik részint az illető egyházmegyék, részint azok-
nak espereseik által ajánlatván; valamint

64. Kiss Gyula, szederkényi lelkésznek a 300 forint szükösi tárt illető tartazását betáblázás mellett nála egy évig költsön meghagyatni kérő,

65. Somody János, segélyt kérő beretkei lelkész,

66. Ragályi László, szőlős-ardói tűz által károsult segélyt kérő lelkész,

67. Szombati Dániel, jótállás mellett 300 frt. költsönért folyamodó naprágyi lelkész,

68. Özvegy Varnay János, segélyt kérő tanítónő,

69. Gálócsy Gusztáv, debreceni lakos 1200 és 800 frt. kifizetett összegekről szóló adóslevelei kiadatását és kitábláztatási engedélyét kérő tanítónő,

70. Nagy Károly, legyes-bényei lelkész kamattartozása elengedését, vagy annak a hollandi tárból leendő kifizettetését kérő, végül

71. Komáromi János, jég- és felhőszakadás miatt kárt szenvedett hejcei lelkész, szintén segélyt kérő folyamodványaik a pénzügyi választmányhoz áttétetni határozottak.

72. Több közérdekű és sürgős elintézést igénylő fontos tárgyak elintézése végett egy rendkívüli egyházkerületi közgyűlés megtartása:

a sárospataki 1870-ik évi főiskolai szentpálnapi számvevőszék és közvizsgák alkalmára határozottat; a gyűlés napjainak kitűzése, s annak az illető esperesi hivatalokkal kellő időben közlése, szuperintendensi hivatalunkra bízván.

Jegyzették: Bálint József, egyházkerületi főjegyző az 1, 2, 3, 8, 9, 13, 14, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 31, 33, 39, 40, 48, 49, 54, 72.
 Misley Károly, aljegyző a 10, 11, 15, 20, 23, 25, 26, 27, 32, 35, 36, 37, 38, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 72, (74).
 Apostol József, világi főjegyző: 7, 12, 28, 29, 30, 34, 42, 43, 47, 48, 49, 53, (73).
 Fekete Dezső, tiszteletbeli világi jegyző: 4, 5, 6, 16, 41, 44, 45, 46. pontokat.

Szerkesztette s kiadta

Bálint József,
 egyházkerületi főjegyző.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A fölavatott ifju lelkészek fölavatási okmányai kiadatnak.
2. Az egyházmegyei képviselők igazoltatnak.
3. A fölavatott ifju lelkészek belépti befizetéseikről jelentés.
4. A vallás- és közoktatási minisztérium leirata a lőcsei reál-tanodáról.
5. Ugyanazon minisztérium leirata a gimnáziumi rajztanárjelöltek tanképességének megvizsgálásáról.
6. Ugyanazon minisztérium leirata az államsegély fölosztásáról.
7. Ugyanazon minisztérium leirata a tábori szuperintendenségekről.
8. Ugyanazon minisztérium leirata Imre Lőrinc,
9. Bánhegyi István,
10. Ebeczky Emil, Tokaji Nagy Lajos és Mennyey József tanfelügyelőkké kinveztetéséről.
11. Ugyanazon minisztérium leirata a galliciai gillershofi helvét-hitvallásu egyházkozség segélyezéséről.
12. Balogh Péter szuperintendens a tul a tiszai egyházkerület jegyzőkönyvének 203. s 205. pontjait, valamint
13. azon egyházkerület utóbbi jegyzőkönyveit megküldi.
14. Az országgyűléshez fölterjesztendő kérvényjavaslat elfogadtatik.
15. A sárospataki tanítóképezde iránti szerződés véglegesen megalapittatik.
16. Tisza Kálmán föl hívása az egyetemes tanügyi bizottmányban leendő képviseltesünkrol.
17. A gömöri egyházmegye a berzétei lelkészválasztásról,
18. ugyanazon egyházmegye a lelkészválasztási szabályok módosításáról,
19. ugyanazon egyházmegye a népiskolai tankönyvek kiállitása módjáról,
20. ugyanazon egyházmegye a bátkai félpapi fizetés iránti rendelkezésről előterjesztéseket tesz.
21. Az abauji egyházmegye a fontosabb ügyekben elébb az egyházmegyéket kihallgattatni kéri.
22. Az alsóborsodi egyházmegye előterjesztése a halál által megürült egyházakban a segéd-lelkészek általi szolgálattételek ügyében.
23. Ugyanazon egyházmegye a ládházi egyház kérelmét a félpapi fizetés iránt pártolja.
24. A felsőborsodi egyházmegye az egyházi körleveleknek iskolás gyermekek általi hordoztatását eltiltatni kéri.
25. Ugyanazon egyházmegye fölterjesztése a szentpéteri fitanitóság allandósitása iránt.

26. Ugyanazon egyházmegye a hollandi gyámtárból segélyezést csak a lelkészek s iskolatani-
tók javára kéri.
27. Ugyanazon egyházmegye pártoló fölterjesztése a mályinkai fél papi fizetés iránt.
28. Ugyanazon egyházmegye kérdése az ivánkai Harnóc pusztá tagosítása ügyében.
29. Ugyanazon egyházmegye a szendrő-ládi temetőhely iránti határozatát, valamint
30. Szabó János szendrő-ládi lelkész panaszos folyamodványát fölterjeszti.
31. A tornai egyházmegye a görögí egyház fitanitósága állandósítását pártolva, ugy szintén
32. a jabloncai papi díjlevelet megerősítés végett fölterjeszti.
33. Az ungi egyházmegye kívánja az államsegélyt egyházmegyékként aránylagosan felosztani.
34. Ugyanazon egyházmegye a Horváth Ödön 600 forint tartozásáról szóló okmányokat
kiadatni kéri.
35. Ugyanazon egyházmegye az alamizna ügy rendszeresítésére nézve véleményét beadja.
36. Az alsózempléni egyházmegye a lelkészválasztási ügyeknél az alsóbb és felsőbb bíróságok
hatáskörét körvonalaztatni kívánja.
37. Az egyházi s iskolai ügyeket szabályozó országos törvények életbeléptetésének módozatait
a megbizott küldöttség felterjeszti.
38. A „Budapesti Közlöny“ hivatalos lap megküldetése iránt szuperintendens ur a belügy-
minisztérium válaszát tudatja.
39. Szuperintendens ur jelentést tesz a sárospataki akadémiában a természet- és mennyiségtan
előadatásáról.
40. Bihary Imre, főiskolai közigazgató előterjesztése a főiskolai ifjuság fegyelmeztetéséről.
41. A főiskolai gazdasági választmány jelentése a tanári lakok ügyében.
42. Ifj. báró Vay Miklós jelentése a pálóci Horváth Mária emlékszobra ügyében.
43. A főiskolai tantermek építtetéséről intézkedés tételik.
44. Kun Dániel, jogigazgató jelentése a néhai Nagy Sándor végrendelete végrehajtása ügyében.
45. Vörös Károly tartozása a főiskola javára behajtatik.
46. Balla Istvánné kérelme a 400 frt. életjáradékra nézve.
47. A Zsarnay-emlék iránt intézkedés tételik.
48. Horváth Antal, egyházkerületi ügyvéd jelentése a Tornalljay Károlynő 6000 frt. hagyó-
mánya tárgyában.
49. Márkus László, rendelkezés alatti tábori lelkész jelentése.
50. Indítványoztatik Pásztor Dániel nyugdíjaztatása.
51. Somogyi János, hivatalától felfüggesztett lelkész ujjolag alkalmaztatást kér.
52. Özvegy Török Józsefnő kérelme 100 frt. tőketartozásának elengedéseért.
53. Horváth János, kéri tanító az egyházkerület reá vonatkozó határozatát megváltoztatni kéri.
54. Kérészy Barna, külügyetemi utjára a Bárcay alapítványból segélyt kér.
55. A zsarnói és
56. becskerekai egyházak könyöradomány gyűjthetéseért esedeznek.
57. Az abauji,
58. az alsóborsodi,
59. felsőborsodi,
60. felsőzempléni,
61. unghi,
62. tornai,
63. alsózempléni egyházmegyékből, részint államsegélyből, részint a hollandi gyámtárból
segélyezésre ajánlott egyházak, lelkészek, tanítók és tanítónők.
64. Kiss Gyula,
65. Somody János,
66. Ragályi László,
67. Szombati Dániel,
68. Özvegy Varnay Jánosnő,
69. Gálócsy Gusztáv,
70. Nagy Károly és
71. Komáromi János, pénzügyre vonatkozó kérelmeik.
72. A sárospataki 1870. téli közvizsgák alkalmára rendkívüli egyházkerületi gyűlés tartandó.

TÁRGYMUTATÓ

arra, hogy kit mely pontok illetnek.

- Szuperintendensi hivatalt 7, 16, 36, 37, 49, 55, 72.
 Főgondnoki hivatalt 15, 48.
 Testvér egyházkerületeket 6, 7, 49.
 Az egyházmegyéket általában 18, 21, 35.
 Az esperességeket általában 11, 17, 22, 24, 56, 72.
 Felsőborsodi egyházmegyét 29, 30.
 Tornai egyházmegyét 31.
 Unghi egyházmegyét 33, 34, 46.
 Gömői egyházmegyét 17, 51.
 Egyházkerületi küldöttséget 43.
 Egyházkerületi pénzügyi választmányt 47, 50, 52, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63
 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, (73).
 Sárospataki főiskolai előjáróságot 39, 40, 42.
 Főiskolai gazdasági választmányt 41.
 Főiskolai jogigazgatót 45.
 Főiskolai pénztárnokot 46.
 Horváth Antal, egyházkerületi ügyvédet 48.
 Mocsáry Lajos, főiskolai algondnokot 14, 16.
 Hegedüs Lászlót 16.
 Berzétei egyházat 17.
 Bátkai egyházat 20.
 Ládházi egyházat 23.
 Szentpéteri egyházat 25.
 Mályinkai egyházat 27.
 Görgői egyházat 31.
 Jabloncai egyházat 32.
 Bay Bertalant 44.
 Somogyi János, lelkészt 51.
 Özveggy Török József papnót 52.
 Horváth János, kéri tanítót 53.
 Kérészi Barna, tanárt 54.

Ara 25 kr.